

For Kalvehave og Stensby sogne

Nr. 1 · marts-maj 2016

Sognebladet

Den tapre landsoldat fra Balle

En mindeplade i våbenhuset i Kalvehave Kirke minder os om en tapper landsoldat, der faldt for Danmark i den 2. slesvigske krig i 1864. Ifølge Nationalmuseets kirkeværk skulle der have eksisteret endnu en mindetavle, men den er desværre forsvundet.

Det er en mindeplade over Ole Pedersen, der blev født 22. november 1840. Han stammede fra Bahl (nu Balle) i Kalvehave Sogn og var søn af husmand Peder Olesen og Anne Marie Hansdatter. Han blev konfirmeret 1855 i Kalvehave Kirke. Derefter ved vi ikke noget om hans liv og færden, før han som 23-årig dukker op som menig soldat i den danske hær (4. infanteriregiment, 2. battalion, 8. kompagni, 1. division under ledelse af divisionschef oberst Kaufmann) og står over for at skulle kæmpe mod de preussiske og østrigske tropper, der var trængt op i Holsten og truede med at erobre Slesvig. Danmark stod alene i konflikten, og ingen af stormagterne ville gribe ind. Kun nogle få frivillige fra Sverige og Norge deltog på dansk side.

Ole Pedersens 8. kompagni deltog ikke i Dybbøl-slaget den 18. april, men det stod klar som reserve på Als. Efter nederlaget ved Dybbøl blev der våbenhvile, hvorunder der førtes nye fredsforhandlinger i London.

Preussen stillede forslag om en deling af Slesvig med en grænsedragning nogenlunde som nuværende grænse, muligvis med Flensborg trukket med op over den danske grænse. Men forslaget blev pure afvist af konseilspræsident D.G. Monrad og den danske regering, der krævede en grænse til Eideren. Derfor fortsatte krigen efter våbenhvilens ophør den 26. juni.

Her fortsattes den østrigsk-preussiske angrebskrig, idet man besluttede at foretage en landgang på Als og erobre øen.

De danske styrker på Als under ledelse af general P.F. Steinmann var på 12.000 mand, der var fordelt ud over øen for at forsvare den lange kystlinie. De bestod af seks regiment: 3., 4., 5., 6., 10. og 18. regiment. Preusserne angreb med 24.000 mand.

Sognepræst Knud Munck
Langøvej 2, 4772 Langebæk
Tlf. 55 39 50 37
Mobil nr. 40 34 90 99
E-mail: knud.munck@mail.dk
Træf.: Ti.-fre. 10-12, lø. eft. aftale.
Mandag: fridag

Præst Eva Brinck Jensen
Grønsundvej 255, Damsholte
4780 Stege, Tlf. 55 81 60 24
E-mail: ebye@km.dk

Organist: Lennart Lindegaard
Købmagergade 12, st. th.,
4760 Vordingborg
Tlf. 21 26 23 83
E-mail: lennartlindegaard@yahoo.dk

Kirkesanger: Stefanie Møller
Bondegårdstræde 7, 4772 Langebæk
Tlf. 55 81 05 18
E-mail: stefcar@mail.dk

Kalvehave Kirke
Kirkevejen 2, 4771 Kalvehave
www.kalvehavekirke.dk

Graver: Ole Nielsen
Kirkevejen 2, 4771 Kalvehave
Tlf. 55 38 81 05 (bedst 12-13)
E-mail: olegraver@mail.dk

Menighedsrådsformand:
Jytte Jensen,
Søvænget 2, 4771 Kalvehave
Tlf. 55 38 02 08
E-mail: joghjh@mail.dk

Kirkevæрге/præstegårdsudvalgs-
formand: John Thøfner
Sandvig Kohave 2, Sandvig
4735 Mern, Tlf. 20 47 50 42
E-mail: 188jat@gmail.com

Peterskirken i Stensby
Skovstræde 20, 4773 Stensved
www.stensbykirke.dk

Graver: Joan Jensen
Skovstræde 20, 4773 Stensved
Tlf. 55 38 61 57 + 51 51 31 57
(bedst 12-13)
E-mail: graverstensbykirke@gmail.com

Menighedsrådsformand: Lene Carlsen,
Skyttemarksvej 36B, 4773 Stensved
Tlf. 55 38 67 93
E-mail: lkbcarsen@gmail.com

Kirkevæрге: Hanne Anita Anderson,
Skovstræde 16, 4773 Stensved
Tlf., 55 38 58 78/24 98 87 36
E-mail: anita.anderson@mail.dk

Redaktion: Knud Munck,
Jytte Jensen og Lene Carlsen

**Deadline for næste blad:
12. april 2016**

Tryk: Sangill Grafisk, Holme-Olstrup

MENIGHEDSRÅDSMØDER

Kalvehave Menighedsråd

*Torsdag den 17. marts kl.10.00
i Langebæk Præstegård. Torsdag
den 21. april kl.10.00 i Langebæk
Præstegård. Torsdag den 12. maj kl.
10.00 i Langebæk Præstegård*

Stensby Menighedsråd

*Onsdag den 9. marts kl.18.30 i
graverhuset i Stensby. Torsdag den 14.
april kl.18.30 i graverhuset i Stensby.
Tirsdag den 24. maj kl.18.30 i
graverhuset i Stensby.*

Den 29. juni kl. 2.00 om morgenen satte de første 2.500 preussiske soldater med 166 både og 20 ponton-færger over Allsund til Kær-halvøen. Man havde valgt at gå i land på den nordligste spids ved Arnkileøre samt tre andre angrebspunkter.

Danskerne besad et vigtigt trumfkort mod den preussiske landgang, nemlig panserkrydseren "Rolf Krake", som man fra fjendens side var meget opmærksomme på. "Rolf Krake" kom også til at deltage i slaget og formåede på et tidspunkt at standse preussernes landgang. Men skibets kaptajn Rothe havde den fejlagtige opfattelse, at preussernes landgang allerede var lykkedes, og samtidig kom skibet under kraftig beskydning. Derfor trak han skibet tilbage og sejlede - til de preussiske soldaters store forbløffelse - ud af sundet, hvorefter den preussiske landgang uahæmmet kunne fortsætte. Rothe sejlede med skibet videre bag om Als for at kunne være med ved evakueringen af de resterende danske styrker og overføre dem til Fyn.

I løbet af den første time blev 4-5.000 preussere overført til Als. I reserve stod 17.500 til de næste angrebssølger. Det var soldater fra det 64. regiment under ledelse af kaptajn Alfred von Lewinski.

Under slaget på Kær-halvøen stod 4. regiment opstillet i første linje, ledet af oberst Faaborg. Regimentet bestod af fire kompagnier, 5., 7. samt 6. og 8. kompagni, og det var i det 8. kompagni, at menig Ole Pedersen befandt sig.

De første, der kom i skudlinjen mod preusserne, var 5. og 7. kompagni under ledelse af den unge løjtnant Hans Henrik Pingel, der døde i træfningen i Arnkil Skov syd for Arnkilsøre. Kampen var meget ulige, da de to kompagnier var fjenden talmæssigt underlegne. De danske soldater blev nærmest mejet ned, hvilket også skyldtes preussernes effektive

bagladegeværer, der kunne skyde langt flere skud i minuttet end de danske forladegeværer.

"Oberst Faaborg ... lader sig imidlertid ikke afskrække. Han får samlet de forrevne danske enheder til en styrke på i alt 100 mand. Han beordrer dem til at angribe med det forudsigelige resultat, at den lille styrke spredes for alle vinde. Mange dræbes, flere såres, herunder Faaborg selv, der får et skud i benet. Men uden at lade sig mærke med det, rider han med sin stab sydover, hvor hans sidste to intakte kompagnier står i reserve, det 6. og 8. kompagni. Han beordrer dem frem. Skoven skal genindtages.

De to kompagnier - det 8. forrest under løjtnant Thrane - sætter sig i bevægelse fra deres barakker ved Nordre Rønhave Skov og Rønhave Skov. På med bajonetten, alle mand frem mod deres stadigt voksende preussiske styrke, der har taget stilling langs et læhegn ved skovkanten. Og faktisk er det danske angreb ikke uden effekt. I en kort periode får danskerne overtaget, og preusserne viger. Overtaget bevarer danskerne, indtil den preussiske kaptajn Alfred von Lewinski fra det 64. regiment når frem med sit kompagni" (Buk-Swienty, s.253).

Lewinskis tropper kom fra den anden preussiske bølge af soldater. De rykkede nu frem med stor kraft og bevægede sig tættere og tættere ind på danskerne. Herefter blev der, som Lewinski udtrykker det i sit brev, "ryddet forfærdeligt op blandt danskerne ... 8. kompagnis danske løjtnant Thrane såres hårdt og må skyndsomst bæres bort. Der spreder sig stor uro i kompagniets rækker" (samme, s.254). Bag 8. kompagni rykkede nu 6. kompagni frem under ledelse af kaptajn Bodin øst for Rønhavevejen. Undervejs blev det beskudt og led en del tab, men

Fortsattes side 4

kompagniet fortsatte dog roligt fremad.

Soldaterne fra 8. kompagni, der nu var uden ledelse, flygtede i panik og løb ind gennem 6. kompagnis rækker og spredte vild uorden, og panikken bredte sig hurtigt til 6. kompagni. Alle styrkede tilbage.

Der kom nu en ordre om at samle 6. og resterne af 8. kompagni til et fornyet angreb. Det lykkedes kaptajn Bodin at samle ca. 50 mand fra begge kompagnier, men under samlingen faldt en stor del af mandskabet, fordi de danske soldater var blevet omringet af preussiske soldater. De må strække våben og overgive sig.

Oberst Faaborgs to sidste reservekompagnier, det 8. og det 6. kompagni, var hermed i fuld opløsning. Nu var klokken næsten tre, og der var praktisk talt ikke flere tropper tilbage fra det dødsdømte 4. regiment. Det eksisterede simpelthen ikke længere som kampstyrke. Af regimentet var der til sidst kun 200 mand tilbage af dets i alt omkring 1.400 mand. Preusserne havde nu 5.000 mand på Als, mens 2.500 flere er på vej.

Efter at danske 4. regiment var blevet nedkæmpet, var det danske 18., 3. og 5. regiment hver for sig rykket frem mod fjenden fra henholdsvis sydvest, syd og sydøst. Det kom til sammenstød med preusserne ved Nørremark Skov og Rønhave-området, hvor danskerne igen blev drevet tilbage. Der opstod også hårde kampe omkring landsbyen Kær, hvor preusserne stødte på det danske 3. og 18. regiment. Der kæmpedes fra gård til gård, og man sloges fra dansk side med stor dødsforagt til trods for, at man var i håbløst undertal. Til sidst kunne man ikke holde stand længere og var nødsaget til en

retræte, da man var truet af preussere fra begge flanker og stod i fare for at blive omringet. Dertil kom, at man fra dansk side havde lidt store tab.

Samtidigt med de hårde kampe ved landsbyen Kær angreb også det danske 5. regiment længere mod øst. Det var nu sidste mulighed for at standse den preussiske fremrykning. To gange rykkede danskerne frem mod den preussiske overmagt, og begge gange blev de slået tilbage. Til sidst trak også 5. regiment sig tilbage. Herefter fortsatte de preussiske tropper med at oprulle de danske løbegrave og batterier ved vestkysten, indtil de nåede til Sønderborg.

Kl. 5.30 måtte danskerne opgive forsvaret af Als og trak sig under stadig kamp tilbage til halvøen Kegnæs. Det 6. regiment nåede slet ikke at komme i kamp, før der blev blæst til retræte. Dette regiment, samt de resterende danske tropper (4., 3. og 18. regiment, samt 5. og 10. regiment) bliver udskibet i løbet af de næste dage, og den 1. juli havde den sidste danske soldat forladt Als.

Den danske hærs tab (døde, sårede og tilfangetagne) i forbindelse med kampen om Als var på i alt 3.148 mand, mens de tilsvarende preussiske tab beløb sig til 372. I Ole Pedersens 4. regiment var tabet 62 faldne, 113 sårede og 497 tilfangetagne. Ole Pedersen var blandt de sårede. Han var blevet taget til fange og døde efterfølgende på Sandbjerg Lazaret den 30. juni og blev begravet på Sottrup Kirkegård den 3. juli.

Kilder: Tom Buk-Swienty: Dommedag Als. København 2010, s.239-338.

Danske krigergrave og mindesmærker 1848-50 og 1864 (findes på nettet).

SOGNEAFTENER

Foredrag om Englands store forfatter

Cand. mag. **Palle Almindso** vil holde foredrag i *Langebæk Præstegård tirsdag den 8. marts*

kl. 19.00, om Charles Dickens, der er en af vores elskede klassikere.

Titlen er "Dickens og Victoria-tiden" og vil være en karakteristik af epoken med imperiet, bornertheden og udviklingsoptimismen. Efter en kort indledning om forfatterskabet vil der blive en nærmere gennemgang af "David Copperfield", som er et typisk værk fra forfatterens midterste periode.

Mød en lokal forfatter

Tirsdag den 29. marts kl. 19.00 er der foredrag i *Langebæk Præstegård* med forfatteren **Gorm Rasmussen**, Møn. Han er født 1945 i Aalborg og er uddannet journalist 1970.

Han har været på reportagerejser i Latinamerika, USA, Fjernøsten og Mellemøsten og derfra korresponderet til blade og aviser i hele Norden samt arbejdet for dansk radio og tv.

En aften med Halfdan Rasmussen

Cand. mag. i dansk, **Lene Tissot Koch** vil komme til *Langebæk Præstegård tirsdag den 5. april kl. 19.00*, og holde foredrag om Halfdan Rasmussens lyriske forfatterskab.
Arrangør: Langebækkirkerne

GUDSTJENESTER I PÅSKEN

Minikonfirmandernes afslutning

Der er børnegudstjeneste – fælles for de to sogne – pålmsøndag *den 20. marts kl. 10.30* i *Stensby Kirke*, hvor minikonfirmanderne optræder med et påskespil, synger nogle sange og foreviser deres tegninger. Der er efterfølgende et lille arrangement i våbenhuset ved menighedsrådet.

SKÆRTORSDDAG

Der er fælles skærtorsdagsgudstjeneste i *Kalvehave Kirke den 24. marts kl. 10.30*. Der er naturligvis nadver, og der bliver sunget en række påskesalmer. Koret medvirker.

LANGFREDDAG

Der er fælles liturgisk langfredagsgudstjeneste *den 25. marts kl. 10.30* i *Stensby Kirke*. Kor og menighed er med ved de ni læsninger, der gennemgår påskens passionshistorie. Koret medvirker.

PÅSKEDAG

Der er gudstjenester *den 27. marts* i *Kalvehave kl. 10.30* og *Stensby Kirke kl. 9.00*.

2. PÅSKEDAG

Gudstjeneste *den 28. marts kl. 9.00* i *Kalvehave Kirke* ved Eva Brinck Jensen.

ÅRETS KONFIRMANDER

Konfirmation - Kalvehave Kirke - 17. april 2016 - Kl. 10.30

Sara Egedal Andersen	Viemose Gade 75	4771 Kalvehave
Mads Ellekær	Viemose Gade 94	4771 Kalvehave
Jacqline Endsgaard	Kildevej 7	4771 Kalvehave
Jennifer Endsgaard	Kildevej 7	4771 Kalvehave
Nikolaj Hoffmann	Krovej 30	4760 Vordingborg
Patrick Gudmar Ipsen Kaus	Kalvehave Havnevej 9	4771 Kalvehave
Alberte Rydahl Nielsen	Viemose Gade 26	4771 Kalvehave
Malene Rasmussen	Solvænget 28	4771 Kalvehave
Betina Skovby Andersen	Ladbyvej 47 B	4700 Næstved
Nicoline Bækman Rasmussen	Parkvej 1 B	4773 Stensved
Bob Christiansen	Viemosegade 87	4771 Kalvehave
Mathilde Louise Handberg	Kirkevej 7	4771 Kalvehave
Illemann Larsen		

Konfirmation - Stensby Kirke - 22. april 2016 Kl. 10.30

Sebastian Nørlov Andersen	Skyttemarksvej 46	4773 Stensved
Mette Bredgaard	Kastanievej 33	4773 Stensved
Benjamin Christiansen	Mejerivænget 2, st	4773 Stensved
Asbjørn Vinther Dinesen	Pilegårdsvej 4	4773 Stensved
Emma Sophie Foged-Nielsen	Kastanievej 27	4773 Stensved
Filuca Sissel Permin Friederichsen	Vordingborgvej 54	4773 Stensved
Mikkeline Sofia P Friederichsen	Vordingborgvej 54	4773 Stensved
Lucas Hansen	Skyttemarksvej 34A	4773 Stensved
Nicolai Balskov Jakobsen	Parkvej 58	4773 Stensved
Mette Jensen	Bakkevej 37	4773 Stensved
Oliver Højgaard Dam Jensen	Skånningevej 49	4773 Stensved
Thea Mantzius Jepsen	Skovhuse Gade 23	4772 Langebæk
Magnus Hviid Kjær	Kastanievej 46	4773 Stensved
Niclas Spooocky Lambert	Mågevej 9	4773 Stensved
Frederik Lykke Rasmussen	Vibevej 12	4773 Stensved
Mathias Permin Frank Rasmussen	Mosevangen 21	4773 Stensved
Dean Peter Sejr	G1 Præstøvej 32	4735 Mern
Signe Henriksen Sværke	Birkebakken 10	4773 Stensved
Mike Davies Christensen	Skovhusevej 18	4773 Stensved
Frederik Schjødt	Bakkevej 4	4773 Stensved
Vicki Hornbeck Rasmussen	Vordingborgvej 43 A, 1.sal	4773 Stensved
Silke Sofie Nielsen	Lars Hans Vej 3	4771 Kalvehave
Alberte Mirabelle Brasner	Krovej 6, Nyråd	4760 Vordingborg
Cecilie Stoltenberg Hansen	Skyttemarksvej 17	4773 Stensved
Andreas Egtved Wiese	Parkvej 22	4773 Stensved
Amanda Piilmann Balken	Langebæk Stationsvej 7	4772 Langebæk
Kirstine Schriver Vedel Laursen	Kastanievej 40	4773 Stensved
Amalie Qvistgaard	Skovstræde 2D	4773 Stensved
Magnus Bryde Nielsen	Lupinvej 17	4773 Stensved
Valentin Flor Rotne	Langøvej 4	4772 Langebæk
Nikolas Groth Knudsen	Kalvehavevej 9	4735 Mern

KALVEHAVE KIRKE

Døbte:

15. november 2015

Sebastian Harald Eriksson, søn af Latrine Lillian Eriksson og Rasmus Øie Eriksson, Vordingborg.

3. januar 2016

Frederik Saby, Kalvehave

Døde, begravede og bisatte:

20. oktober 2015

Jens Erik Hansen, Kalvehave, 73 år.

28. oktober 2015

Benny Frederiksen, Viemose, 78 år.

5. november 2015

Ole Kristian Juel Andersen, Vordingborg, 61 år.

20. november 2015

Conni Larsen, Balle, 55 år.

29. december 2015

Else Irene Hansen, Viemose, 63 år.

PETERSKIRKEN

Døbte:

22. november 2015

Cecilie Stoltenberg Hansen, Stensved.

5. december 2015

Zakarias Høpfner Mortensen, søn af Tina Høpfner Christensen og Simon Ahlfeldt Mortensen, Vordingborg.

Døde, begravede og bisatte:

16. november 2015

Finn Larsen, Stensved, 70 år.

KONCERT

FANNY OG THOMAS

besøger *Kalvehave kirke* søndag d. 6. marts kl 14.00. Både

Fanny og Thomas er lokale musikere, som har spillet Vordingborg og omegn tyndt. NU er turen kommet til Kalvehave!

De vil synge/spille både egne numre og kopinumre. Genren er rock/pop/blues/soul – virkelig en kirkekoncert værdig. *Der er gratis entré.* - Vel mødt! *Arrangør: Kalvehave Menighedsråd.*

SOMMERUDFLUGT

Sommerudflugten foregår den 3. juni og går i år til Herlufsholm og Hylleholt Kirke, og så er der efterfølgende spisning på Rønnede Kro. Egenbetaling: 300 kr. Tilmelding på 5539 5037. *Nærmere oplysninger følger i næste nummer.*

Gudstjenester & Arrangementer

Dato		Kalvehave Kirke	Peterskirken
6. marts	<i>Midfaste - koncert</i>	14.00	10.30 KM
13. marts	<i>Mariae Bebudelsesdag</i>	10.30 KM	9.00 KM
20 marts	<i>Palmesøndag børnegudstj. m. minikonf.</i>		10.30 KM
24. marts	<i>Skærtorsdag</i>	10.30 KM (kor)	Ingen
25. marts	<i>Langfredag (liturgisk)</i>	Ingen	10.30 KM (kor)
27. marts	<i>Påskedag</i>	10.30 KM	9.00 KM
28. marts	<i>2. påskedag</i>	9.00 KM	10.30 KM
3. april	<i>1.s.e.påske</i>	10.30 EBJ	Ingen
10. april	<i>2.s.e.påske</i>	9.00 KM	10.30 KM
17. april	<i>3.s.e.påske konfirmation</i>	10.30 KM	Ingen
22. april	<i>Bededag konfirmation</i>	Ingen	10.30 KM
24. april	<i>4.s.e.påske</i>	10.30 KM (kor)	9.00 KM
1. maj	<i>5.s.e.påske</i>	Ingen	10.30 EBJ
5. maj	<i>Kr. Himmelfart</i>	9.00 AMK	Ingen
8. maj	<i>6.s.e.påske</i>	Ingen	16.30 AMK
15. maj	<i>Pinsedag</i>	9.00 KM	10.30 KM
16. maj	<i>Fælles provstigudstjeneste 2. pinsedag (Færggårdsvej 3)</i>	kl. 11.00 i Vordingborg	
22. maj	<i>Trinitatis</i>	10.30 KM	Ingen
29. maj	<i>1.s.e.trin.</i>	9.00 KM	10.30 KM

KM = Knud Munck - AMK = Alex Mark Knudsen - EBJ = Eva Brinck Jensen

Kirkebil kører til pastoratets kirker og Langebæk Præstegård for ældre og gangbesværede. Egenbetaling 20 kr. Bestilling dagen før til Dantaxi, tlf. 70 25 25 25.

Gudstjenester på plejehjemmet Skovbo

Følgende gudstjenester er planlagt. Også beboerne i de nærliggende beskyttede boliger er inviteret.

*Onsdag den 2. marts kl. 14.30 ved KM.
Onsdag den 6. april kl. 14.30 ved KM.
Onsdag 4. maj kl. 14.30 ved NN.*